

Zijn Naam belijden

Module voor de belijdeniscatechisatie

versie NBG '51

Deze module wordt u aangeboden door:

Deputaten Evangelisatie
Postbus 334
3900 AH Veenendaal
tel. 0318-582364
e-mail: evangelisatie@cgk.nl

Evangelisatie

Inhoudsopgave

0. Inleiding	1
0.1. Waarom deze module?	1
0.2. Wat is de inhoud van de module?	2
0.3. Wat is de opzet van de module?	2
0.4. Wat is de werkwijze van de module?	2
0.5. Tijd	3
0.6. Huiswerk(?)	3
1. Zijn Naam belijden in de wereld	4
2. Bidden voor anderen	8
3. Anderen dienen	12
4. Uitleggen wat je gelooft	15
Werkvellen	19
5. Verdiepingsopdrachten	31
5.1. Opdracht en getuigenis	31
5.2. Ontdek je stijl	32
5.3. Een evangelisatieproject	33
5.4. Een manier om je geloof uit te leggen	34
5.5. Bruggen bouwen naar je omgeving	36
Verdieping (werkvellen)	37
6. Informatie	50
6.1. Adressen van organisaties	50
6.2. Literatuur	50

0. Inleiding

0.1. Waarom deze module?

Wie belijdenis doet in de gemeente, zegt 'ja' op de volgende vraag:

"Belijdt u dat het u een hartelijke behoefte is (...) Zijn Naam te belijden in de wereld...?"

De naam van deze module is ontleend aan deze zinsnede uit het belijdenisformulier.

De Schrift laat duidelijk zien dat de getuigende taak van de gemeente er helemaal bij hoort. We kunnen het niet uitbesteden aan een commissie of enkele gemeenteleden die er speciaal voor voelen.

Colossenzen 4:6: "Uw spreken zij te allen tijde aangenaam, niet zouteloos; gij moet weten, hoe gij aan ieder het juiste antwoord moet geven".

1 Petrus 3:15 "Maar heiligt de Christus in uw harten als Here, altijd bereid tot verantwoording aan al wie u rekenschap vraagt van de hoop, die in u is, doch met zachtmoedigheid en vreze".

Als getuigen een taak is voor ieder die Christus' naam belijdt, dan is het belangrijk dat de kerk haar leden hierin onderwijst. Daarvoor zijn allerlei middelen beschikbaar:

- In de *prediking* wordt de gemeente opgeroepen en vermaand om door haar wandel anderen te winnen voor Christus en te getuigen van de hoop die in haar is.
- Tijdens *gemeenteavonden* kunnen sprekers worden uitgenodigd, die een motiverend verhaal houden of vertellen van ervaringen met evangelisatie in het land.
- In speciale *cursussen* (zoals de cursus *Een getuigende gemeente* van Deputaten Evangelisatie) krijgen gemeenteleden praktische toerusting op het gebied van getuige-zijn.

Echter, in deze middelen zijn ook beperkingen aanwezig.

De prediking is heel belangrijk, maar kan moeilijk heel veel praktische adviezen geven. Nog moeilijker is om het om door middel van een preek de gemeente te oefenen in het voeren van een getuigend gesprek.

Net als bij preken is de functie van een gemeenteavond vooral het oproepen en motiveren van gemeenteleden. Voor praktische vorming zijn zij minder geschikt. Bovendien komt slechts een deel van de gemeente opdagen bij een gemeenteavond.

Cursussen kunnen die praktische vorming wel aanreiken, maar zij hebben met gemeenteavonden gemeenschappelijk dat zij alleen worden bezocht door een enthousiast deel van de gemeente. Bovendien vragen zij van mensen een extra investering in tijd. Dat kan het gevoel versterken dat evangelisatie iets is dat je 'erbij' doet en dat plaatsvindt in je 'vrije tijd'.

Wanneer kerken hun gemeenteleden niet alleen willen oproepen en motiveren, maar ook praktisch willen toerusten voor getuigenis en dienst, dan is de catechisatie de aangewezen plaats. In het bijzonder geldt dat voor de belijdeniscatechisatie. Daar worden gemeenteleden voorbereid op het afleggen van de belijdenis van het geloof. De kerk wil hun daarom leren wat zij echt belangrijk vindt voor die belijdenis. Als zij van mening is, met de Schrift, dat

getuige-zijn daarbij hoort, zal zij in de belijdeniscatechese aandacht willen geven aan getuigen en evangelisatie.

De belijdeniscatechese heeft als praktische voordelen dat hier meer praktische vorming bereikt kan worden dan onder een preek, dat er veel meer mensen bereikt kunnen worden dan bij een gemeenteavond of cursus en dat de toerusting voor getuigenis is 'ingebouwd' in het 'gewone' onderwijs dat de gemeente aan haar leden geeft. Daarmee is getuige-zijn niet iets 'buitengewoons' of 'extra's', maar het hoort er helemaal bij.

0.2. Wat is de inhoud van de module?

De module 'Zijn Naam belijden' bevat stof voor een 'basispakket' (1 t/m 4) van vier bijeenkomsten van ongeveer drie kwartier. Het is mogelijk dit uit te breiden met een aantal verdiepingsopdrachten. Die vindt u na de werkvellen van de basismodule.

Het materiaal is gericht op persoonlijk getuige-zijn in je eigen omgeving. Er wordt in het basispakket niet veel aandacht besteed aan evangelisatievormen die je als gemeente samen organiseert (behalve in verdiepingsopdracht 5).

Vragen die aan de orde komen zijn o.a.:

- Wat zegt de Bijbel over evangelisatie en getuige-zijn?
- Is iedereen een evangelist?
- Hoe kan ik zo leven dat ik bewuster ben van de roeping om getuige te zijn?
- Hoe kan ik in mijn eigen omgeving (meer) getuige zijn?

0.3. Wat is de opzet van de module?

De module is als volgt opgezet: elke les bevat aanwijzingen voor de catecheet. Achterin de module staan opdrachtvellen enzovoort die u kunt uitdelen. Dat wijst zich vanzelf wanneer u de stof doorneemt. Verdere informatie over de manier van werken vindt u bij elke les.

In deze module gaan we er (met alle respect!) niet van uit dat u veel didactische ervaring hebt of gewend bent te werken met allerlei verschillende werkvormen. Wel veronderstellen we dat u bereid bent om anders te werken dan u gewend bent.

0.4. Wat is de werkwijze van de module?

Belangrijk bij de module 'Zijn Naam belijden' (en moeilijk voor veel catecheten!) is dat de catechisanten zelfwerkzaamheid verrichten. Het is niet de bedoeling dat u elke les 'volpraat'. Uw taak is het om het proces dat de belijdeniscatechisanten doormaken te begeleiden en de tijd te bewaken.

Het gaat erom dat jonge mensen een ontdekkingsstocht doormaken, waarin zij langzamerhand meer zicht krijgen op de weg die de Here met hen wil gaan. Daarbij is het wel belangrijk dat u als pastor betrokken bent bij de groep. Er zullen vragen loskomen over roeping en levensweg. Dat vraagt om uw gebed, steun en advies. Voor concrete adviezen over evangelisatie kunt u ook verwijzen naar één van de adressen die u achterin deze module vindt.

0.5. Tijd

Het is belangrijk om de vaart erin te houden! Jonge mensen zijn daaraan gewend. Lange monologen of situaties waarin weinig verandert, zullen hun aandacht laten verslappen. Elke les is daarom opgebouwd uit een aantal korte onderdelen. Dat vraagt om een zorgvuldige tijdbewaking. Wees daarom niet bang om een onderdeel af te ronden als het voor uw gevoel nog niet helemaal is uitgesproken. Het is beter om te stoppen op een hoogtepunt. In het begin zal het misschien lastig zijn en soms zelfs vervelend aanvoelen om de tijd strikt in de hand te houden, maar op den duur is het prettiger.

0.6. Huiswerk(?)

Na elke les wordt een 'verwerking' aangeboden. We zouden dit een vorm van huiswerk kunnen noemen. De nadruk ligt daarbij echter niet zozeer op kennis aanleren, maar veel meer op iets *doen*. Wij geloven dat een module als deze de meeste vruchten kan dragen, wanneer hij bidden en werkend gevolgd wordt. Daarom legt elke verwerking veel nadruk op dagelijks bijbellezen en bidden. Ook staat er regelmatig een opdracht die erop gericht is het geleerde in de praktijk te toetsen.

Wij zijn ons ervan bewust dat het moeilijk is om huiswerk op te geven voor catechisatie. Anderzijds mag men van belijdeniscatechisanten enige motivatie verwachten. Verder is het verstandig wanneer de catecheet de verwerking niet als 'huiswerk' presenteert, maar als een geestelijk avontuur. Iedereen wordt aangespoord zelf werk te maken van het geleerde en het in de eigen relatie met de Here in te brengen. Dat reikt veel verder dan 'huiswerk' op school. Het is levenswerk.

1. Zijn Naam belijden in de wereld...

Doel

In deze les krijgen de catechisanten zicht op wat de Bijbel zegt over persoonlijk getuige zijn in onze eigen omgeving.

Schema

Wat?	Door wie?	Hoe?	Doel?	Middelen	Hoe lang?
Inleiding	Catecheet	Doceren	Catechisanten begrijpen wat we gaan doen, waarom en hoe we het gaan doen	Geen (evt. bord)	5 minuten
Oriëntatie	Catechisanten o.l.v. catecheet of zelfstandig in groepjes	Gesprek n.a.v. vragen	Catechisanten worden zich bewust van hun eigen ervaring en van die van anderen	Werkvel 1 Evt. bord Evt. pen	15 minuten
Getuige-zijn	Catechisanten (evt. in groepjes)	Bestuderen van een bijbelgedeelte n.a.v. vragen	Catechisanten maken aantekeningen van belangrijke bijbelse noties	Bijbels Werkvel 2 Pen Bord	15 + 5 minuten
Verwerking	Catechisanten	Bijbelleesrooster + opdracht	Catechisanten passen het geleerde toe op zichzelf	Werkvel 3	5 minuten inleiden + verder thuis

Inleiding

Leid deze module kort in voor de catechisanten. Noem daarbij de volgende punten (en noteer ze eventueel op een bord of flipover):

- Jullie gaan 'ja' zeggen op de vraag of je Gods Naam wilt belijden in de wereld.
- In de komende bijeenkomsten gaan we erover nadenken wat dat betekent.
- We gaan kijken wat de Bijbel ervan zegt en wat onze ervaringen zijn.
- We zoeken praktische ideeën.
- We gaan zoeken naar de weg die de Here met ons persoonlijk wil gaan.

Geef gelegenheid om vragen te stellen ter verduidelijking, maar begin nog geen discussies en waag u niet aan een lange uitleg. Houd de vaart erin. Leg uit dat veel duidelijk zal worden in de komende tijd.

Oriëntatie

Dit onderdeel kunt u doen met de hele groep als die niet te groot is. Wanneer de groep groter is dan ca. 10 mensen, is het beter om te splitsen in een aantal kleinere groepen van max. 4-5 mensen elk.

Misschien dat u hiervoor terugschrikt als de groep die u voor u hebt nogal passief en zwijgzaam is. Eén van de redenen van die zwijgzaamheid zou echter kunnen zijn dat zij het gevoel hebben dat u de tijd toch wel volpraat. Dé manier om groepen te activeren is: hun iets te doen geven. Dat kan meestal beter in een kleine groep.

Waag het er dus op. Als een groep niet 'op gang' komt, kunt u er altijd even bij gaan zitten om hen te helpen.

Als u toch besluit in de grote groep te blijven, zult u waarschijnlijk zelf het gesprek moeten leiden. Als u de groep opsplijt, is dat niet nodig. Het voordeel daarvan kan zijn dat zij iets vrijer durven spreken wanneer u als volwassene (en wellicht predikant) er niet bij zit.

Als u besluit in groepjes uit elkaar te gaan, dient u te zorgen dat de groepen geen last van elkaar hebben. Er moet dus voldoende ruimte zijn. Om een en ander vlotter te laten verlopen, kunt het beste de groepsindeling zelf maken (via nummers bijvoorbeeld).

Het verdient aanbeveling om vaste groepjes te maken, zodat de catechisanten de volgende keer elkaar sneller kunnen vinden.

Bij deze oriëntatie bespreken we de vragen, die u vindt op werkvel 1. U kunt die vragen het beste op het bord zetten, of anders kopiëren.

Eventueel kunt u de groepen vragen om bij vraag 4 en 5 hun antwoorden op te schrijven en aan u te geven. Dan kunt u er later misschien nog op ingaan.

Werkvel 1 en de andere werkvellen kunt u de catechisanten aanbieden met perforatie. Als u ook nog voor een snelhechter of iets dergelijks zorgt, kunnen de catechisanten de vellen gemakkelijk bewaren en houden ze aan het eind van de module een aardig mapje over.

Getuige-zijn

In dit onderdeel gaan de catechisanten samen of in groepjes een bijbelgedeelte bestuderen. Het doel daarvan is dat de groep zicht krijgt op het principe van getuige-zijn in je directe leefomgeving. Daarover staan allerlei gedeeltes in de Bijbel. Natuurlijk staat er nog veel meer over zending en evangelisatie in de Bijbel, maar het is niet de bedoeling dat we hier alles behandelen. In het 'verdiepingspakket' vindt u eventueel nog een aanvullende les met bijbelstudies.

Voor dit onderdeel zijn uiteraard Bijbels nodig. Een alternatief is dat u het bijbelgedeelte een aantal keren kopieert en uitdeelt. Ook kunt u het uitprinten als u beschikt over een digitale Bijbel. Het voordeel daarvan is dat de catechisanten aantekeningen kunnen maken op het papier. Verder kunt u de tekstspiegel veranderen (grotere letters, meer wit enz.), wat voor veel catechisanten (zeker voor hen die moeilijk lezen) erg prettig kan zijn.

Als de catechisanten het vorige onderdeel in de grote groep hebben gedaan en u wilt hen bij dit onderdeel in kleinere groepen opsplitsen, dan vindt u hierboven aanwijzingen voor hoe dat kan.

Wanneer u (ook) hier de catechisanten bij elkaar houdt, zult u zelf het gesprek moeten leiden. Bedenk dat uw aanwezigheid, zeker bij vragen over de Bijbel, voor sommige catechisanten intimiderend kan zijn. Hoe zouden zij iets verstandigs over de Bijbel kunnen opmerken als de dominee of de theoloog erbij zit?

De opdracht die bij 'getuige-zijn' hoort, vindt u op werkvel 2. Geef de catechisanten hiervoor een kwartier. Sluit dit onderdeel af in de grote groep, door in vijf minuten de belangrijkste lessen samen te vatten (gebruik het bord):

- getuige-zijn begint dichtbij en bij mensen met wie je een relatie hebt (familie, plaatsgenoten, vrienden) - in je eigen 'netwerk'
- bij getuige-zijn gaat het erom dat we vertellen wat we weten, niet dat we vertellen wat we (nog) niet weten
- wij getuigen, de Geest overtuigt

Een paar verklarende opmerkingen bij de vragen:

Vraag 1: het is duidelijk dat Andreas een broer is van Petrus en dat Andreas en Petrus waarschijnlijk Filippus ook wel kenden als plaatsgenoot. Filippus zal op zijn beurt niet zomaar Nathanaël hebben opgezocht. Hoewel het er niet met zoveel woorden staat, zullen ze bekenden / vrienden van elkaar zijn geweest.

Telkens zien we dit patroon in de Bijbel (vgl. bijv. Marc. 1:14-18, 29-30; 2:13-17; 5:19-20; 6:8-10): mensen die door Jezus zijn gevonden, delen dit goede nieuws met vrienden, familie, bekenden, collega's anderen in hun buurt. Tegenwoordig spreken we van het 'netwerk' van mensen. Het is belangrijk om te beseffen dat door de geschiedenis heen verreweg de meeste mensen tot Christus en de kerk zijn gekomen via contacten met 'gewone' christenen in hun buurt, die hun vrienden wilden zijn. Ook vandaag geldt dat voor ca. 80% van de nieuwe christenen die uit de wereld komen.

Gemeenteleden toerusten voor evangelisatie en getuige-zijn betekent dus allereerst dat we hun helpen om de mogelijkheden voor getuigen in hun eigen omgeving te ontdekken. Het betekent niet in de eerste plaats dat we hen recrutereren voor georganiseerd evangelisatiewerk, al kan dat een gevolg zijn.

Vraag 2: Filippus' getuigenis bevat ca. 3 zinnen, waarin zeker 2 fouten staan. Hij kent Jezus nog maar een dag en veel weet hij nog niet. Maar dat houdt hem niet tegen. Het is belangrijk dat jonge en oude kerkleden beseffen dat ons getuige-zijn niet rust in veel kennis en foutloze overdracht. Veel belangrijker is: kennen wij Jezus en Zijn liefde voor ons? Natuurlijk is kennis niet onbelangrijk, maar het komt niet als eerste. In de omgang met Jezus heeft Filippus ongetwijfeld veel bijgeleerd, maar zijn enthousiasme en liefde voor Hem was er eerst. De heilige Geest wil Filippus' getuigenis gebruiken.

Het gaat er niet om dat wij alles vertellen wat er te weten valt, maar dat wij vertellen wat wij weten. Dat is getuige-zijn. Wie moet getuigen voor een rechtbank hoeft niet te vertellen wat hij niet gezien of gehoord heeft, maar wat hij wel gezien en gehoord heeft, ook al is dat nog zo weinig.

Verwerking

Het is belangrijk dat de catechisanten het geleerde toepassen in hun eigen leven. Met het oog daarop is in de eerste plaats een bijbelleesrooster opgenomen, met punten voor gebed. Daarnaast is er de mogelijkheid om een interview af te nemen. De opdrachten vindt u op werkvel 3.

Wanneer u de catechisanten huiswerk uit de belijdenis wilt opgeven, zou u hun kunnen vragen om voor de volgende keer vraag en antwoord 32 uit de Heidelbergse Catechismus te leren of te bestuderen.

Het is belangrijk dat de catecheet de verwerkingsopdracht met enthousiasme brengt. Maak de catechisanten duidelijk dat zoeken naar Gods roeping een avontuur is. Vraag hun om daarvoor de tijd en aandacht te nemen die nodig is.

2. Bidden voor anderen

Doel

In deze les bestuderen de catechisanten wat de Bijbel zegt over bidden voor anderen. Zij gaan nadenken over hun eigen mogelijkheden op dit gebied.

Schema

Wat?	Door wie?	Hoe?	Doel?	Middelen	Hoe lang?
Inleiding	Catechisanten	Gesprek	Terugkomen op de thuisopdracht	Geen	10 minuten
Bidden en getuigen	Catechisanten met catecheet	Bijbelstudie (in groepjes) of 'gestuurde meditatie'	Nagaan wat er in de Bijbel staat over bidden voor anderen	Bijbels Werkvel 4 Pennen Evt. bord	15 minuten
Bidden voor anderen	Catechisanten	Individuele opdracht	Bewust worden van je omgeving	Werkvel 5	15 minuten
Verwerking	Samen	Thuisopdracht	Toepassen van het geleerde op jezelf	Werkvel 6	5 minuten

Inleiding

De afgelopen keer hebben de catechisanten drie opdrachten meegekregen:

- lees elke dag een stukje uit Handelingen
- bid dagelijks voor de weg die de Here met je wil gaan
- voer een gesprekje met iemand van wie je weet dat hij of zij een getuigende christen is

Eerst gaan we het hebben over de derde opdracht. De catechisanten gaan hun ervaringen daarmee delen. In principe gebeurt dat in de grote groep. Wanneer die erg groot is, moet u hem opsplitsen, maar in het algemeen hoeft dat niet. Het gaat erom dat de catechisanten hun ervaringen in de interviews delen. Neem de vragen op het werkvel 3 met hen door en peil de reacties.

Probeer het gesprek te leiden, maar wees niet te nadrukkelijk aanwezig. Laat mensen op elkaar reageren en grijp alleen in wanneer het uit de hand loopt.

Niet iedereen zal de opdracht uitgevoerd hebben; misschien is het zelfs een minderheid. Reageer dan niet kribbig, maar complimenteer degenen die het gedaan hebben. Benadruk het positieve.

Gebruik de laatste minuut om het vervolg in te leiden. Zeg daarin het volgende:

- de vorige keer ging het over getuige zijn in je directe omgeving. Denk aan Filippus, die zei wat hij wist, ook al was dat weinig...
- thuis heb je lezend en biddend hiermee bezig kunnen zijn. Hierop gaan we nu door...

Bidden en getuigen

Paulus schrijft aan Timotheüs dat hij moet bidden voor 'alle mensen', omdat God wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning van de waarheid komen (1 Tim. 2:1-4). Er volgt nu een bijbelstudie over Colossenzen 4:2-6 over het gebed voor anderen. Die bijbelstudie kunt u op twee manieren aanpakken, afhankelijk van de groep:

- u verdeelt de groep in kleine groepjes en laat hen werkvel 4 behandelen
- u houdt de groep bij elkaar en leidt zelf de bijbelstudie, via een 'gestuurde meditatie'. Zie daarvoor de instructies hieronder

'Gestuurde meditatie' over Col. 4:2-6

1. De groep blijft bij elkaar en u hebt de leiding.
2. Deel kopieën van het bijbelgedeelte uit (het liefst met een ruime marge en een redelijk grote letter) en zorg dat iedereen een pen heeft.
3. Vraag de catechisanten om het gedeelte voor zichzelf een keer rustig door te lezen en daarna het volgende te doen:
 - zet een '?' bij wat je niet begrijpt
 - zet een '!' bij wat je aanspreekt
 - zet een '*' bij wat je moeilijk vindt om te doen

(Dit kunt u wijzigen of uitbreiden naar believen. Bijvoorbeeld: 'zet een → bij wat je zelf wilt gaan doen'; 'zet een -): bij wat je tegen de borst stuit' enz.). Deze bijbelstudiemethode heet de 'Zweedse methode'. Meer informatie over deze en andere bijbelstudiemethoden kunt u vinden in E. R. Jonker, *Aan het Woord komen*, Zoetermeer 1992.

4. Vraag na enkele minuten: "Is er iets wat iemand niet begrijpt?". Als iemand iets aangeeft, probeer dan niet eerst zelf het antwoord te geven, maar vraag iets in de zin van: "Wie had hier géén vraagteken opgeschreven?". Die persoon begrijpt het blijkbaar wél. Vraag of iemand het aan hem of haar kan uitleggen. Nodig de groep uit op elkaar te reageren. Mocht dat niet lukken, dan kunt u het altijd zelf nog doen. Bedenk echter dat mensen vooral leren van wat ze zelf zeggen en ontdekken!
5. Neem niet te veel tijd voor de verheldering, maar ga snel over naar 'dat wat je aanspreekt'. Probeer het gesprek daarover zo te structureren dat de drie onderdelen van de tekst goed aan de orde komen: (a) gebed en de geopende deur; (b) met wijsheid wandelen en de gelegenheid gebruiken; (c) het juiste antwoord geven. Laat ook hier de groep zoveel mogelijk op elkaar reageren. Probeer zelf alleen te structureren en af en toe een vraag te stellen ('Waarom spreekt dit je zo aan?'), maar beheers een eventuele aandrang om het gesprek over te nemen.
Vertel de groep, als dat nodig is, dat de vierde les in deze module zal gaan over dat 'juiste antwoord geven'. Ga er dus nu niet teveel op in. Over dat onderwerp is er in de 'verdiepingsmodule' ook een extra opdracht opgenomen.
6. Vat het gesprek samen. Doe dat eventueel op het bord. Als u de groep aantekeningen laat maken, kunt u het hen op laten schrijven. U kunt bijvoorbeeld afsluiten met een stelling als "Spreek eerst met God over mensen, voordat je met mensen over God spreekt". Of: "Wij hoeven geen deuren open te breken; wij mogen ze gebruiken".

Een paar verklarende opmerkingen over Col. 4:2-6

1. Paulus vraagt de gemeente om voor hem en andere werkers in het Koninkrijk te bidden ('volhardt in het gebed, wees daarbij waakzaam...'). Het onderwerp van het gebed is '... dat God een deur voor ons woord opene'. Paulus benadrukt hier dat wij blijkbaar die deur

- niet hoeven te openen. Wij hoeven niet te forceren of te breken. God zal deuren openen en gelegenheden geven. Wij mogen vurig en aanhoudend bidden voor mensen om ons heen.
2. Paulus spoort de gemeente aan om 'zich als wijzen te gedragen ten opzichte van degenen die buiten zijn' (niet-gelovigen), 'de gelegenheid ten nutte makende'. Waar het om gaat, is dat wij wijsheid hebben om te zien waar God deuren opent, waar gelegenheden om te getuigen ontstaan. Dat vraagt om onderscheidingsvermogen, tact, goed luisteren en dergelijke.
 3. Ten slotte bindt Paulus de gemeente op het hart dat hun woord 'aangenaam en niet zouteloos' mag zijn (pittig en vriendelijk), 'gij moet weten hoe gij aan ieder het juiste antwoord moet geven'. Paulus spreekt hier van *weten*: het is blijkbaar niet alleen iets wat te maken heeft met talent of met 'aanvoelen'. Het heeft ook te maken met ons verstand: we kunnen er iets van *leren*. Dit rechtvaardigt dat wij proberen ons erop voor te bereiden. Natuurlijk zijn wij afhankelijk van de heilige Geest in zulke situaties, maar de Geest wil gebruik maken van onze voorbereiding en kennis.

Samengevat: in dit gedeelte gaat het om (a) bidden; (b) goed kijken en luisteren, in afhankelijkheid van de Here, en (c) getuigen op een verstandige manier. Dat zijn de drie noodzakelijke ingrediënten voor getuige zijn.

Bidden voor anderen

In deze opdracht gaan de catechisanten individueel aan de slag met werkvel 5. Dit spreekt voor zichzelf.

Deze opdracht is van fundamenteel belang. Hij komt dichtbij onszelf en dat maakt misschien de verleiding groter om hem over te slaan...

Waar het om gaat, is dat wij niet alleen *praten* over bidden en getuigen, maar er ook mee aan de slag gaan. De Here Jezus zegt in Johannes 13:17, na de voetwassing: "Indien gij dit weet, zalig zijt gij als gij het doet". Navolging van Christus betekent dat wij niet aan de veilige kant kunnen blijven.

Deze opdracht is daarvan een begin. Uit Colossenzen 4:2-6 kwam de onmisbare betekenis van het gebed naar voren. De catechisanten gaan zich nu afvragen voor wie zij kunnen bidden en wie zij kunnen dienen. Dat is het doel van deze opdracht.

Verder grijpt deze opdracht terug op de vorige les, toen het ging over ons persoonlijke 'netwerk' van burens, vrienden en familie.

Het is misschien nodig om kort het volgende uit te leggen (of als er vragen over komen):

- je hoeft niet per se alleen mensen op te schrijven die (nog) niet geloven. Ook kerkmensen hebben gebed (en vaak bekering) nodig;
- als je niemand kent die niet gelooft, zou je dat ook in gebed kunnen brengen. Bijvoorbeeld: "Here, wilt U mensen op mijn weg brengen en deuren openen?". Overigens denken veel mensen eerst dat ze niemand kennen die niet gelooft, maar als ze er even over gaan nadenken, komen ze bijna altijd wel op namen. Het probleem is alleen vaak dat kerkmensen zich afschermen van dergelijke contacten en ze niet 'dieper' laten worden. Deze opdracht kan ons helpen ons daarvan bewust te worden.

Misschien krijgt niet iedereen de opdracht af in 15 minuten. Spoor hen aan om er thuis mee verder te gaan en er in hun stille tijd mee bezig te zijn. Eventueel kunt u de lijst kopiëren op

een kleiner vel, zodat de catechisanten hem in hun Bijbel of dagboek kunnen leggen. Dan hebben ze hem altijd bij de hand.

Wijs erop dat de lijst de volgende keer terug komt! Laten de catechisanten hem dus de volgende keer weer meebrengen.

Verwerking

De verwerkingsopdracht vindt u op werkvel 6. Wijs de catechisanten erop dat zij de volgende keer hierover door gaan praten.

Het verdient aanbeveling dat u zelf ook probeert de opdrachten te doen! Zie daarover de opmerkingen aan het begin van de volgende les.

Wanneer u de bijeenkomst besluit met gebed, is het goed om terug te komen op de opdracht van werkvel 5. Eventueel kunt u in het gebed een moment stilte inlassen, zodat de catechisanten de namen die zij hebben opgeschreven in stilte kunnen opdragen bij de Here.

3. Anderen dienen

Doel

In deze les denken de catechisanten erover na wat 'dienen' is en hoe zij in de praktijk dienstbaar kunnen zijn aan hun omgeving.

Schema

Wat?	Door wie?	Hoe?	Doel?	Middelen	Hoe lang?
Inleiding	Catechisanten (evt. onder leiding van de catecheet)	Gesprek in groepjes of in de grote groep	Verwerken van de thuisopdrachten	Geen (evt. kopie met vragen)	15 minuten
Bijbelstudie	Catechisanten	Gesprek in groepjes	Zicht krijgen op wat de Bijbel en de belijdenis zeggen over dienen; nadenken over je eigen roeping en mogelijkheden	Bijbels, werkvel 7 evt. pennen	25 minuten
Verwerking	Catechisanten	thuis	Thuis het geleerde toepassen	Werkvel 8	5 minuten

Inleiding

Houd de catechisanten in de grote groep (en leid het gesprek) of verdeel hen in groepjes van 3-4. Laat hen vervolgens napraten over de thuisopdrachten. Laat hen eerst de tweede opdracht behandelen: laat hen dus verslag doen over de gesprekje met iemand die niet-kerkelijk is. Vraag anderen erop te reageren. Zelfs al hebben maar 2 of 3 mensen de opdracht uitgevoerd, dan kan het al een levendig gesprek opleveren!

Bekritiseer mensen niet die het niet hebben gedaan. Het is spannend genoeg. Blijf vriendelijk en nodig hen uit om het deze week nog eens te proberen. Misschien voelen zij zich aangemoedigd door de ervaringen van hun groepsgenoten.

Bedenk bij dit alles dat u een voorbeeld voor hen mag zijn. Dat geldt voor het houden van stille tijd (zie de opdrachten op de werkvellen), maar ook voor een gesprekje als dit. Ook voor uzelf is het misschien spannend, maar het is veel geloofwaardiger voor de catechisanten wanneer u zelf tenminste hebt geprobeerd een gesprek te voeren met uw buurman of iemand anders. Bedenk dat ook Paulus en andere voorgangers hierin de gemeenten voor gingen (vgl. 1 Cor. 10:31-11:1). Leiding geven gebeurt door woorden, maar vooral door een goed voorbeeld!

Wanneer dit gesprek goed loopt, geeft u de catechisanten de volle vijftien minuten. Inventariseer de laatste minuten of er punten zijn voor voorbede, die uit de gesprekken zijn

voortgekomen. U kunt dan straks de bijeenkomst afsluiten met een kort gebed, waarin u de vrienden, familie, klasgenoten enz. van de catechisanten opdraagt aan de Here. Ook hierin geldt: goed voorbeeld doet goed volgen. Bidden moet je leren.

Mocht er weinig uit komen (bijvoorbeeld wanneer bijna niemand de opdracht heeft uitgevoerd), dan kunt u meer tijd geven aan het andere deel van de thuisopdracht. Het is beter om de catechisanten dan wel in kleine groepjes uit elkaar te laten gaan. De aanwezigheid van een theoloog of predikant kan nogal intimiderend zijn bij dit soort gesprekken. Vraag hun om samen te praten over de volgende vragen:

- was het gemakkelijk om elke dag te bidden?
- veranderde er iets in je eigen houding tegenover anderen door je gebed?
- had je iets aan de bijbelgedeelten om te weten hoe je moest bidden?
- werd je bemoedigd om iets te doen voor anderen of iets tegen hen te zeggen, door gebed en bijbellezen?
- heb je iets geleerd dat je aan de anderen wilt vertellen?

U kunt deze vragen op het bord zetten. Als niet iedereen op het bord kan kijken (bijv. als de groep wordt opgesplitst over meer ruimtes), zult u ze even op papier moeten zetten en uitdelen.

Studie: anderen dienen

De Here Jezus kwam niet om Zich te laten dienen, maar om te dienen en Zijn leven te geven als een losprijs voor velen. Hij wekt ons op om ook anderen dienstbaar te zijn (Marc. 10:44-45).

Paulus zegt tegen de gemeente van Tessalonica dat hij met de gemeente niet alleen het Evangelie van God, maar ook zijn eigen leven wilde delen (1 Thess. 2:8). Zijn getuigenis was meer dan woorden alleen.

Dezelfde Paulus roept de gemeente op om 'het goede voor te hebben' met alle mensen en om zoveel mogelijk vrede te houden met allen (Rom. 12:17-18). Dit houdt in dat christenen vriendelijk en zachtmoedig dienen te zijn voor allen (Filp. 4:5; Tit. 3:2). Aan de Korinthiërs schrijft hij dat zij brieven zijn van het Evangelie, 'kenbaar en leesbaar voor alle mensen' (2 Cor. 3:2). Hij vraagt de Galaten om goed te doen aan allen, in het bijzonder aan geloofsgenoten (Gal. 6:10).

Petrus laat zien wat dit bijvoorbeeld betekent voor christelijke vrouwen die moeten leven met een niet-christelijke man. Hij bemoedigt hen om hun mannen 'onderdanig' te zijn (dus hen te dienen), om hen door hun wandel te winnen zonder woorden (1 Petr. 3:1-2). Hij maakt ook duidelijk dat degenen die christenen bespotten en uitlachen beschaamd gemaakt kunnen worden door hun 'goede wandel' (1 Petr. 3:15-16).

Kortom, de Bijbel laat duidelijk zien dat het Evangelie niet alleen een kwestie is van woorden, maar ook van daden. Als wij bidden voor onze omgeving en proberen tegen hen iets te zeggen van Gods goede boodschap, mogen wij ook proberen hen te dienen in concrete zaken van het leven. Dienen is een actieve houding, die gericht is op het welzijn van een ander. Het is meer dan een ander 'met rust laten'! Het schept ruimte voor getuigenis en geeft inhoud aan die getuigenis.

In deze bijbelstudie gaan we kijken naar Johannes 13:1-17, de geschiedenis van de voetwassing.

Lees het gedeelte samen een keer door en vraag of er verduidelijkingsvragen zijn. Ga alleen in op vragen die te maken hebben met begrip over de tekst.

Verdeel de groep vervolgens in groepjes van 4-5 en deel werkvel 7 uit. De opdracht wijst zich vanzelf.

De laatste vraag, over HC, vr. + antw. 86, is misschien moeilijk voor de catechisanten. Bij de vraag naar de verhouding tussen dankbaarheid aan God en het winnen van onze naaste, kunt u eventueel het voorbeeld gebruiken van de bedelaar die brood heeft ontvangen en aan andere bedelaars vertelt waar het te vinden is.

Wie een groot geschenk heeft ontvangen, wil daar anderen in laten delen. Echte vreugde en dankbaarheid laat zich kennen in mededeelzaamheid.

Verwerking

Wanneer u de gewoonte hebt de catechisanten een onderdeel uit de belijdenis te laten leren, zou u voor de volgende keer vraag en antwoord 86 van de Heidelbergse Catechismus kunnen opgeven.

Voor het overige kunt u werkvel 8 gebruiken.

Als u met gebed afsluit, denkt u dan aan de eventuele gebedspunten uit de inleiding!

4. Uitleggen wat je gelooft

Doel

In deze les proberen de catechisanten te verwoorden wat zij geloven en waarom zij dat geloven.

Schema

Wat?	Door wie?	Hoe?	Doel?	Middelen	Hoe lang?
Inleiding	Catechisanten o.l.v. de catecheet (evt. in kleine groepjes)	Gesprek in de grote groep (of evt. in groepjes)	Verwerken van de thuisopdrachten	Bijbels	10 minuten
Wat geloof ik?	Catechisanten	Individuele opdracht Daarna in duo's	Bezinning op de uitleg van het geloof aan een niet-christen	Werkvel 9 pen	15 minuten
Samenvatting	Catechisanten o.l.v. catecheet	Gesprek in grote groep + notities	Samen de belangrijkste elementen opsporen in het vertellen over het geloof	Bord Evt. papier en pen	5 minuten
Waarom geloof ik?	Catechisanten	Individuele opdracht	Bezinning op de redenen waarom je gelooft	Werkvel 10 Pen	10 minuten
Verwerking		Thuis	Toepassing van het geleerde	Werkvel 11	5 minuten

Inleiding

Houd de catechisanten bij elkaar in de grote groep. Dat is voor dit onderdeel praktischer i.v.m. de beschikbare tijd.

Bespreek met hen hoe het ging om te bidden voor anderen en vraag hun of het is gelukt om iemand van dienst te zijn. Benader het positief: bemoedig iedereen zoveel mogelijk en wees blij met elk klein resultaat (1 Cor. 13:6-7).

Gebruik hiervoor ongeveer 5 minuten.

Lees dan samen 1 Petrus 3:15-16.

Vraag aan de catechisanten wat hen opvalt in deze tekst. Als er niet veel 'uitkomt', laat dan zien wat het verband is met de vorige les. De christen 'legt verantwoording af', omdat anderen kunnen zien dat hij of zij 'hoop' heeft en een 'goede wandel'. Leg uit dat het hier niet gaat om grootse dingen, maar dat de Here vanzelf mensen op onze weg zal brengen, wanneer wij dat biddend verwachten en bereid zijn anderen te dienen.

Houd deze uitleg kort!

Leg dan uit waarover het vandaag zal gaan: uitleggen wat je gelooft. Ga nog niet op het onderwerp zelf in, maar laat de vraag 'hangen': "Wat zou je zeggen als iemand je vraagt wat je gelooft?". Begin dan aan het volgende onderdeel.

Alternatief:

Een mogelijk alternatief (als u meer tijd wilt gebruiken en geen bezwaar hebt tegen het gebruik van video) is dat u met de catechisanten een bijeenkomst besteedt aan het bekijken van één van de video's van het programma 'Catherine / Henny zoekt God', uitgezonden door de EO in het voorjaar van 2003. Deze banden zijn te bestellen bij de EO (www.omroep.nl/eo). De IZB (033-4611949) heeft in haar toerustingsblad 'Transmissie' een serie gespreksvragen geplaatst die horen bij de video met Catherine Keyl. Deze kunt u opvragen bij de IZB.

Bij het bekijken van de video kunnen de catechisanten nadenken over de manier waarop de geïnterviewde christenen vertellen over het geloof aan Catherine Keyl of Henny Huisman. Door de vragen moeten zij verwoorden hoe zij dat zelf zouden doen.

U kunt dan de volgende bijeenkomst verder gaan met het vervolg van deze les. U zit dan wat ruimer in uw tijd.

Wat geloof ik eigenlijk?

Het volgende onderdeel is een individuele opdracht. De catechisanten blijven gewoon zitten waar ze zitten. Vervolgens praten ze er met hun buurman / buurvrouw over door.

Bij dit onderdeel hoort werkvel 9. Dit spreekt voor zichzelf.

De catechisanten mogen slechts drie dingen noemen. Dat komt omdat het in een echte situatie meestal ook zo zal zijn dat er niet al teveel tijd is om lange teksten te spuien. We zullen dan moeten kiezen wat we wel en niet vertellen.

Het gaat erom dat we proberen kort en krachtig te vertellen wat we geloven. Als daarover vragen komen, kunnen we het een en ander natuurlijk uitdiepen en toelichten.

Het zou kunnen dat u de tijd een beetje moet bewaken. Als iedereen na tien minuten nog zwijgt, zou u hen kunnen aanmanen om het tweede deel van de opdracht te gaan doen.

Samenvatting

Probeer nu voor iedereen samen te vatten wat men heeft opgeschreven. Vraag iemand te vertellen wat hij / zij heeft genoemd. Vraag anderen dat aan te vullen en erop te reageren. Schrijf de belangrijke punten op het bord.

Probeer in elk geval deze punten op het bord te krijgen:

1. God: Wie is Hij? Met welke bedoeling maakte Hij de mens?
2. Mensen: waarom zijn wij gemaakt? Wat is er mis gegaan? Wat is zonde?
3. Jezus Christus: waarom is Hij gekomen? Hoe heeft God de kloof tussen Hem en ons gedicht?

Eventueel kunt u de volgende punten toevoegen:

4. Jij en ik: hoe reageren wij op Gods aanbod?
5. Elkaar: wat doet geloven met je? Hoe beïnvloedt het de manier waarop wij met elkaar en met de natuur omgaan?

Het verdient zeer aanbeveling om deze les te vervolgen door de verdiepingsopdracht 4!

Vertel in elk geval aan de catechisanten dat 'succesformules' niet bestaan. Maar het is wel goed om te *weten* (Col. 4:6!) wat we kunnen vertellen, in het geval dat...

Eventueel kunt u verwijzen naar het bepaald niet perfecte getuigenis van Filippus (zie les 1). Dit kan sommigen misschien bemoedigen, al is het geen excuus om er niet over na te denken wat wij zullen zeggen in dergelijke situaties.

Waarom geloof ik?

Petrus spoort ons niet allereerst aan om precies te vertellen wat we geloven; hij draagt de gemeente op om te vertellen van 'de hoop die in u is'. Dit is de hoop die wij hebben op God. Met andere woorden, het gaat hier om meer dan kennis van God en de Bijbel; het gaat om kennis *aan* God. Het Evangelie is niet alleen inhoud; het is een kracht Gods.

Wij zouden te kort doen aan de Here en aan het Evangelie, als we het geloof alleen zouden presenteren als een aantal zaken die wij voor waar houden. Hoe moeilijk het soms ook is, wij zullen ook iets mogen vertellen over wat dit met ons doet. Dat doen we niet om onszelf in het middelpunt te stellen, maar om de Here te verheerlijken.

Daarbij zijn er ook andere redenen waarom het belangrijk is dat we kunnen vertellen waarom we geloven:

- mensen van nu zijn meer geïnteresseerd in emoties en ervaringen dan in argumenten en kennis. Wij geloven dat ook kennis belangrijk is, maar er is meer dan kennis alleen. Het Evangelie heeft wel degelijk ook te maken met emoties en ervaringen;
- wanneer we iets vertellen over hoe wij de dingen beleven, zal het voor anderen minder gemakkelijk zijn om allerlei discussies aan te zwengelen. Men kan zeggen 'dit beleef ik niet zo', maar men kan moeilijk zeggen 'daar ben ik het niet mee eens'. Dit kan veel vruchteloze en moeizame discussies in betere sporen leiden.

De opdracht op werkvel 10 spreekt voor zich. Bedenk dat dit een moeilijke opdracht kan zijn voor veel catechisanten, zeker voor degenen die niet gemakkelijk over hun geloof spreken. Daarom is ervoor gekozen om deze opdracht individueel en op papier te doen. Als u de groep daartoe in staat acht, kunt u ook het volgende doen:

- laat de catechisanten een paar minuten nadenken over de vragen op werkvel 10;
- stel dan de eerste vraag in de groep en probeer een gesprek te beginnen.

Deze opdracht kan veel losmaken! Anderzijds is het in de belijdeniscatechese niet vreemd om met elkaar te spreken over wat de Here met ons gedaan heeft.

Verwerking

Wanneer u verder geen verdiepingsopdrachten aanbiedt, is dit het einde van deze module. Het is misschien goed om met de catechisanten nog even stil te staan bij de volgende vragen:

- wat heb ik ervan geleerd?
- welke vragen heb ik nog?
- wat ben ik van plan?

Op werkvel 11 staan opdrachten voor thuis.

U kunt dit eventueel aanvullen met het laten leren van vraag en antwoord 123 van de Heidelbergse Catechismus, waarin het gaat over het bewaren en vermeerderen van Gods Kerk.

Werkvellen

Werkvel 1

Mijn ervaringen met getuige-zijn...

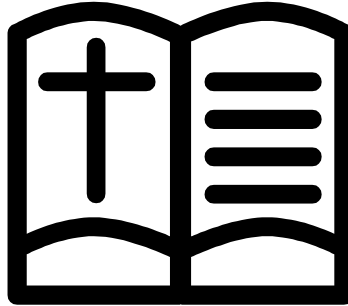
1. Wie heeft er wel eens meegedaan met evangelisatie-activiteiten? Vertel er eens iets over.
2. Heb je wel eens met een vriend(in) of klasgenoot of iemand anders gepraat over geloof? Hoe ging dat? Was dat een positieve of negatieve ervaring?
3. Heb je wel eens meegemaakt dat iemand tot geloof kwam die eerst niet geloofde?
4. Vind je het onderwerp 'getuige-zijn'...
 - 0 Moeilijk
 - 0 Gemakkelijk
 - 0 Vervelend
 - 0 Prettig
 - 0 Onbelangrijk
 - 0 Belangrijk

Praat hier eens met elkaar over door.

5. Wat zou je willen leren van deze bijeenkomsten over getuige-zijn?
 - ...
 - ...
 - ...

Werkvel 2

Getuige-zijn in de Bijbel

Lees Johannes 1:35-52 en bespreek de volgende vragen met elkaar:

1.
 - a. Wat was Andreas van Petrus (vs. 40)?
 - b. Wat was Filippus van Andreas en Petrus (vs. 44)?
 - c. Wat was Filippus (waarschijnlijk) van Nathanaël?
 - d. Wat kunnen we hiervan leren voor ons eigen getuige-zijn? Tot wie mogen we ons eerst richten?

2. Lees nog eens goed wat Filippus zegt tegen Nathanaël (vs. 45):
 - a. *"Wij hebben hem gevonden, van wie Mozes in de wet geschreven heeft en de profeten..."*
→ klopt dit? Heeft Filippus Jezus inderdaad gevonden? Zie vers 43.
 - b. *"... Jezus, de zoon van Jozef..."*
→ klopt dit? Was Jezus de zoon van Jozef?
 - c. *"... uit Nazaret..."*
→ klopt dit? Kwam Jezus inderdaad uit Nazaret? Is dat alles wat er te zeggen valt?
 - d. wat vind je van dit getuigenis van Filippus? Wat kun je hiervan leren:
 - over jezelf?
 - over de kracht van de heilige Geest?

Werkvel 3

Verwerking van les 1

Elke dag een stukje uit de Bijbel...

Het boek Handelingen gaat bijna helemaal over zending, evangelisatie en getuige-zijn. In dit boek vinden we ook veel over de dingen die we deze keer hebben geleerd: getuige-zijn in je eigen omgeving.

Lees deze week elke dag een stukje uit het boek Handelingen:

- 10:1-48
- 16:11-15
- 16:22-34
- 17:1-9
- 18:1-11
- 28:1-11
- 28:30-31

Gebruik de volgende vragen ter overdenking

1. We lezen in deze teksten veel over iemands 'huis'. Wie horen daar allemaal bij?
2. Met wie zou je het Evangelie in je eigen omgeving kunnen delen? Schrijf voor jezelf eens een paar namen op.

Dagelijks bidden...

Het is belangrijk dat je niet alleen in de Bijbel leest, maar ook bidt. Probeer deze week regelmatig te bidden. Vraag de Here welke weg Hij met je wil gaan.

Het gaat er niet om dat je jezelf in allerlei evangelisatie-acties stort. Misschien komt dat nog eens, maar het belangrijkste is dat je leert hoe je in je eigen omgeving Gods Naam kunt belijden.

Vraag de Here hoe Hij je wil gebruiken en probeer te luisteren naar wat Hij je duidelijk maakt in Zijn Woord of via andere mensen. Probeer ook te bidden voor mensen in je omgeving die de Here Jezus nog niet kennen.

Als iets je bijzonder treft, schrijf het dan op en deel het de volgende keer met de groep.

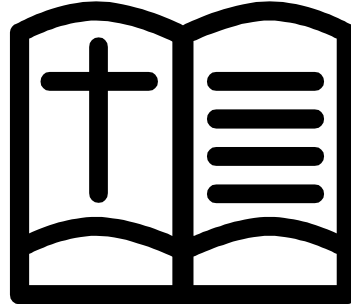
Opdracht

Probeer in deze week een gesprek te hebben met iemand van wie je weet dat hij of zij regelmatig getuigt van het geloof. Dat kan iemand zijn van de evangelisatiecommissie, maar het hoeft niet. Praat met hem of haar over de volgende vragen:

1. Waarom getuigt u van het geloof?
2. Brengt dit u dichterbij de Here?
3. Wat hebt u geleerd van getuige-zijn?
4. Wat zou u ons willen vertellen?

Werkvel 4

Bidden, kijken, getuigen

Lees Colossenzen 4:2-6 en bespreek de volgende vragen met elkaar:

1. Heb je ervaring met het bidden voor mensen om je heen die niet geloven? Vertel er eens iets over...
2. 'Een deur voor ons woord...'; 'de gelegenheid'... Wat wordt hier bedoeld?
3. Heb je ooit meegemaakt dat je een gelegenheid kreeg om te getuigen? Hoe ging dat? Wat heb je ervan geleerd?
4. Als je het Evangelie zou moeten uitleggen aan iemand en je had maar een paar minuten, wat zou je dan in elk geval willen zeggen?

Werkvel 6

Verwerking van les 2

Terugblik...

Als je de lijst met namen nog niet afhebt, zou je die thuis kunnen afmaken. Het kan je helpen om bewuster te bidden voor mensen om je heen. Ook komen we er in de volgende les op terug, dus het is verstandig om hem dan zoveel mogelijk af te hebben.

Elke dag een stukje uit de Bijbel...

Deze week zou je een aantal bijbelgedeelten kunnen lezen over het gebed. We kunnen daarover elke dag een stukje lezen in:

- Matteüs 5:43-48
- Matteüs 6:1-5
- Matteüs 7:7-12
- Matteüs 18:19-20
- Matteüs 21:18-22
- Johannes 16:19-24
- Handelingen 4:23-31

Gebruik de volgende vragen ter overdenking:

1. Kan ik uit deze gedeelten iets leren voor mijn persoonlijk gebed?
2. Hoe kan ik leren de goede dingen te vragen aan God?

Elke dag bidden...

Probeer elke dag te bidden voor de mensen op je lijst. Als dat echt niet lukt, probeer dan minstens twee keer per week daar wat meer tijd voor te nemen.

Probeer er bij je gebed over na te denken hoe je concreet iets zou kunnen betekenen voor deze mensen. Getuigen is niet alleen iets van woorden, maar ook van daden! De Here Jezus zegt dat Hij gekomen is om te dienen. Hoe kunnen wij laten zien aan anderen dat wij bij Hem horen?

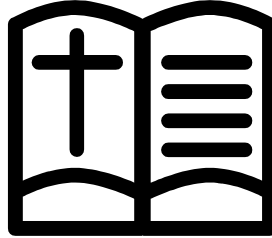
Opdracht

Stel deze week de volgende vragen aan iemand in je omgeving van wie je weet dat hij of zij niet kerkelijk is. Stel het voor als een klein interview of iets dergelijks:

1. Hoe denkt u / jij over de kerk?
2. Hoe denkt u / jij over Jezus?
3. Als u / jij aan God een vraag mocht stellen, welke vraag zou dat dan zijn?

Werkvel 7

Anderen dienen

Jullie hebben zojuist samen Johannes 13:1-17 gelezen. Praat eens met elkaar door over de volgende vragen:

1. Waarom is het belangrijk om niet alleen te praten over het Evangelie, maar anderen ook te dienen met daden? Noem minstens drie dingen:

- ...
- ...
- ...

2. Pak je gebedslijst erbij (werkvel 5) en zet in de derde kolom op welke praktische manieren je deze mensen van dienst kunt zijn. Je kunt denken aan dingen als auto wassen, babysitten, boodschappen doen, een goed gesprek of een beetje aandacht, helpen met huiswerk, een bemoedigend sms-je enzovoort.

Neem hiervoor een minuut of vijf en praat er vervolgens met elkaar over door. Heeft iemand misschien een idee waaraan jij nog niet hebt gedacht?

Kies na dit gesprek één persoon van je gebedslijst en neem je voor deze persoon in de komende week op één manier van dienst te zijn.

3. Ten slotte: kijk naar de volgende tekst uit de Heidelbergse Catechismus (vr. + antw. 86):

Daar wij nu uit onze ellende zonder enige verdienste onzerzijds alleen uit genade door Christus verlost zijn, waarom moeten wij dan nog goede werken doen?

Omdat Christus, die ons met Zijn bloed heeft vrijgekocht en verlost, ons ook door Zijn Heilige Geest tot Zijn evenbeeld vernieuwt, opdat wij met geheel ons leven aan God dankbaarheid bewijzen voor Zijn weldaden en Hij door ons geprezen wordt;

voorts, opdat wij voor onszelf door de vruchten zeker zijn van ons geloof en door ons godvruchtig leven ook onze naaste voor Christus gewonnen wordt.

- a. welke drie redenen geeft dit antwoord om goede werken te doen?
- b. hoe heeft 'dankbaarheid aan God' te maken met het winnen van onze naaste voor Christus?

Werkvel 8

Verwerking van les 3

Elke dag een stukje uit de Bijbel...

De komende week kun je de volgende gedeelten over 'dienen' lezen:

- Jesaja 53:1-7
- Matteüs 20:20-28
- Lukas 16:10-15
- Romeinen 1:1-6
- Romeinen 12:1-21
- 1 Corinthiërs 13
- Filippenzen 2:1-13

Gebruik bij het lezen de volgende vragen ter overdenking:

1. Wat betekent het dat ik me mag laten dienen door Jezus Christus?
2. Hoe kan ik in mijn leven iets laten zien van Christus aan anderen?

Elke dag bidden...

Ga door met bidden voor de mensen op je gebedslijst. Bid voor jezelf om genade om te kunnen dienen. Dank de Here Jezus dat Hij kwam om ons te dienen.

Je laten dienen betekent ook dat je Jezus laat bepalen hoe Hij je wil dienen. Wanneer je merkt dat je te trots bent om je te laten dienen op de manier zoals Hij wil (zoals Petrus in Joh. 13), belijd dat dan en vraag om vergeving.

Opdracht

Praat deze week eens met een diaken uit jullie kerk over 'dienen'. Je kunt hem het volgende vragen:

1. Hoe ervaart u het diaken-zijn?
2. Geloofst u dat de kerk ook mensen moet dienen die geen lid zijn van de kerk? Waarom (niet)?
3. Wat betekent het voor u dat Jezus kwam om te dienen? Helpt u dat om uw werk te doen?

Werkvel 9

Wat geloof ik eigenlijk?

Stel je eens voor dat iemand die niet-kerkelijk is belangstelling heeft voor het geloof. Hij of zij vraagt je:

"Wat geloof jij eigenlijk?"

Wat zou je in elk geval willen zeggen? Je mag maximaal drie dingen noemen. Probeer dat te doen in een taal die de ander kan begrijpen.

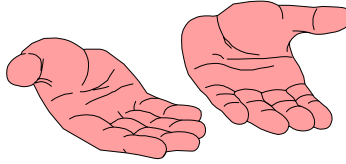
Dit geloof ik...	
•	...
•	...
•	...

Vergelijk wat je hebt opgeschreven met je buurman of buurvrouw.

- welke overeenkomsten zijn er met zijn / haar antwoorden?
- welke verschillen zien jullie?
- wat kun je van elkaar leren?

Werkvel 10

Waarom geloof ik?

Neem voor jezelf eens de tijd om rustig na te denken over de volgende vragen:

1. Wanneer ben ik voor het eerst (bewust) gaan geloven?
2. Wat zijn voor mij de belangrijkste redenen om te geloven?
3. Wie is de Here voor mij?

Probeer vervolgens dit eens op te schrijven alsof je het uitlegt aan iemand die tegenover je zit. Het is iemand die niet gelooft, maar wel belangstelling heeft.

"Ik geloof omdat ...

Werkvel 11

Verwerking van les 4

Elke dag een stukje uit de Bijbel...

Lees in de komende week elke dag een stukje over praten over je geloof.

- Johannes 2:1-11
- Johannes 4:1-26
- Handelingen 3:1-10
- Handelingen 8:26-40
- Handelingen 9:10-19
- 1 Corinthiërs 9:19-23
- Filippenzen 2:1-13

Stel jezelf bij het lezen de volgende vragen:

1. Wat zegt dit gedeelte over God?
2. Welke bemoediging ontvang ik door dit gedeelte?
3. Wat kan ik ervan leren?

Elke dag bidden...

Ga door met bidden voor de mensen op je lijst. Zoek naar manieren om hen te dienen op de manier waarover het de vorige keer ging.

Breng je ervaringen bij de Here. Juist ook de ontmoedigende ervaringen...

Neem de tijd om na te denken over de manieren waarop de Here je gebeden verhoorde. Dank Hem daarvoor!

Blijf zoeken naar de roeping die de Here voor je heeft. Misschien kun je er ook eens over praten met iemand die je vertrouwt. Bijvoorbeeld met een goede vriend(in), je ouders, de leider van de jeugdvereniging, een ouderling of diaken, de dominee.

5. Verdiepingsopdrachten

In het vervolg vindt u een aantal verdiepingsopdrachten. Bij elke opdracht staat aangegeven bij welke les deze het beste past.

Alle opdrachten duren ca. 45 minuten en nemen dus een les in beslag.

De volgende verdiepingsopdrachten worden aangeboden:

- Verdieping 1: *Opdracht en getuigenis* (extra bijbelstudies). Deze opdracht kan het beste worden gedaan na de eerste les uit de basismodule. Hij duurt ca. 45 minuten.
- Verdieping 2: *Ontdek je stijl* (een stijlentest voor evangelisatie). Deze opdracht kan zowel na de eerste als na de tweede basisles worden gedaan.
- Verdieping 3: *Opzetten van of meewerken aan een evangelisatieproject*. Deze opdracht kan na de derde les of na afloop van de basismodule worden gedaan.
- Verdieping 4: *Manieren om je geloof uit te leggen* (illustratie). Deze opdracht kan na afloop van de basismodule worden gedaan.
- Verdieping 5: *Bruggen naar je omgeving* (evangelisatiemiddelen). Ook deze opdracht kan na afloop van de basismodule worden gedaan.

5.1. Opdracht en getuigenis

Als verdieping van de eerste les kunt u nog een aantal extra bijbelstudies laten doen door de groep. Het gaat hier om twee fundamentele lijnen in de Bijbel, die allebei te maken hebben met de vraag 'Waarom zouden we eigenlijk evangeliseren?'. In het NT vinden we daarop twee antwoorden:

- Christus zendt ons - het is een opdracht;
- de liefde dringt ons - het komt voort uit bewogenheid.

Eventueel kunt u hierbij verwijzen naar de Grote Opdracht (Mat. 28:19) en het Grote Gebod (Mat. 22:37-40).

Voor deze opdracht kunt u de catechisanten het beste verdelen in een aantal groepen. Iedere groep krijgt één bijbelgedeelte te bestuderen, met een aantal gespreksvragen. Dit bijbelgedeelte kunt u het beste zelf toewijzen om tijd te sparen. De catechisanten bespreken het gedeelte in hun groepje. Daarvoor hebben zij een half uur.

Let erop dat de eerste twee bijbelgedeelten relatief eenvoudig zijn om te bespreken. De bijbelstudies 1c en 1d zijn moeilijker. Eventueel kunt u hetzelfde bijbelgedeelte aan twee groepen geven.

U kunt de volgende tekst gebruiken ter inleiding:

"In verschillende groepen gaan we een aantal bijbelgedeelten bestuderen. Die gaan allemaal over maar één vraag:

"Waarom zou je eigenlijk evangeliseren?"

Het is de bedoeling dat jullie één van de bijbelgedeelten samen bespreken (dus niet allemaal). De andere groep(en) krijgt / krijgen een ander gedeelte.

Probeer bij de laatste vraag je conclusie op te schrijven. Straks komen we weer bij elkaar in de groep en dan delen we onze conclusies met elkaar.

Je kunt één de volgende bijbelgedeelten bespreken met elkaar:

- Matteüs 9:35-10:8
- Matteüs 28:16-20
- Handelingen 1:4-8
- 1 Corinthe 5:11-21

Ik zal iedere groep één gedeelte toewijzen. Het laatste kwartier gebruiken we om het bestudeerde met de hele groep samen te vatten en kort te bespreken".

De opdracht vindt u op de vellen Verdieping 1a t/m 1d.

5.2. Ontdek je stijl

Persoonlijk getuige-zijn lijdt vaak onder twee problemen.

Het eerste is dat mensen zich bij evangelisatie allemaal voorbeelden voor de geest halen van hoe het *niet* moet. Misschien herinneren zij zich bijzonder opdringerige typen of mensen die geen rekening hielden met een ander. Van de weeromstuit kunnen zij denken dat evangelisatie te maken heeft met opdringerigheid en een vlotte babbel. Wanneer zij zelf bescheidener zijn, kunnen zij denken dat evangelisatie en getuige-zijn niets voor hen is.

Het tweede probleem is dat mensen denken aan evangelisten die zij enorm bewonderen. Zij kunnen dan denken: "Dat lukt mij nooit!".

In beide situaties is het gevaar groot dat wij niet vragen aan de Here: "Hoe wilt u mij gebruiken?", maar eerst denken dat wij zo moeten worden als anderen (of juist helemaal niet gebruikt willen worden).

Het kan veel helpen wanneer we beseffen dat er niet één speciale manier van evangelisatie bestaat. Er zijn veel persoonlijke manieren. De een is vrijmoedig en openhartig, de ander meer indirect en teruggetrokken. Waar het om gaat is dat wij bereid zijn om door de Here gebruikt te worden met de gaven die wij hebben.

Hierover nadenken is het doel van deze opdracht. Het is de bedoeling dat de catechisanten een 'stijltest' gaan invullen. De vragen spreken voor zich.

Uiteraard is dit niet bedoeld om de werking van de heilige Geest in te perken, alsof Hij geen wonderen zou kunnen doen met mensen. Toch moeten we ernstig nemen dat de Here ons op een bepaalde wijze heeft geschapen en voor een bepaalde taak bekwaam wil maken. Of wij

nu een hand, een voet, een oog of een oor zijn in het Lichaam van de Here Jezus Christus (1 Corintiërs 12), wij kunnen niet zeggen tot onszelf: “Omdat ik niet zo ben als die ander, ben ik overbodig”.

Wanneer iedereen klaar is, kunt u er met hen over doorpraten aan de hand van de volgende vragen:

1. Wat kan dit stijlen-onderzoek betekenen voor iemand die niet zo goed kan praten? Kan zo iemand geen getuige zijn?
2. Ben je bemoedigd, verrast enz. door de uitkomst? Waarom (niet)?

Ook kunt u de aangegeven bijbelgedeelten met hen lezen en erover doorpraten dat er ook in de Bijbel verschillende stijlen van getuigen zijn.

Vergeet niet de catechisanten erop te wijzen dat zij dit ook in hun persoonlijke gebedsleven inbrengen!

Achtergrondinformatie over de 'stijltest' en een uitwerking van de verschillende types kunt u vinden in Theo Visser, “Evangelisatiestijlen”; *Open vensters*, blz. 55-60 (zie de literatuurlijst in par. 6.2).

NB. Het is verstandig dat u de test zelf vooraf hebt ingevuld, zodat u weet hoe hij gaat.

5.3. Een evangelisatieproject

Wanneer uw gemeente evangelisatie-activiteiten heeft, zou u (een aantal van) de catechisanten kunnen inschakelen. Daar kunt u een opdrachtje van maken. Een aantal voorbeelden vindt u hieronder. Ze staan ook op het vel Verdieping 3.

1. Inventariseer bij de evangelisatiecommissie welke behoefte er is aan toerusting voor evangelisatie in de gemeente.
2. Draai een avond mee met de Alpha-cursus (of een andere evangeliserende cursus in uw gemeente) en schrijf daarvan een verslagje.
3. Hetzelfde, met een andere evangelisatie-activiteit (bijv. de vakantiebijbelclub).
4. Ontwerp samen een mooie folder voor gasten in onze kerkdiensten. Adviezen daarover kunt u vinden in de brochure *De gemeente present* (Brochures van Deputaten Evangelisatie, 2), Veenendaal 2000.
5. Organiseer een gemeenteavond op het terrein van evangelisatie. Zorg voor een spreker, voor goede werkvormen, voor een mooie boekentafel enz.
6. Ga na bij andere kerken in de woonplaats welke evangelisatie-activiteiten zij ondernemen en schrijf voor de evangelisatiecommissie een verslagje, zodat zij kunnen zien waar mee samenwerking mogelijk is.
7. Houd een kleine enquête-actie in de buurt van de kerk, gericht op niet-kerkelijken (enquêtevragen en adviezen zijn te verkrijgen bij het Bureau Evangelisatie).
8. Interview een moslim (adviezen bij Bureau Evangelisatie).

De mogelijkheden zijn onuitputtelijk. Graag is het Bureau Evangelisatie bereid om u verder te helpen met adviezen en ondersteuning.

5.4. Een manier om je geloof uit te leggen

In les 4 van de basismodule hebben de catechisanten nagedacht over de vraag 'wat geloof ik?'. In deze opdracht oefenen zij met een manier om het geloof uit te leggen. Daarbij gebruiken zij de illustratie van 'De Brug'.

Het kan heel nuttig zijn om te beschikken over een kant en klare aanpak, al moeten we er ook niet teveel van verwachten. Maar het kan jonge mensen soms enig vertrouwen geven om te weten hoe zij het Evangelie kunnen uitleggen, mocht het ervan komen. In elk geval helpt het om er eens bewust mee bezig te zijn.

Neem de stappen op het vel Verdieping 4 rustig door met de groep. U geeft hun allemaal een blanco vel en doet het zelf een keer voor. Dat kunt u het beste doen door het vel over te tekenen op het bord of het anders te kopiëren op een overheadsheet en dat te projecteren.

Als u het samen een keer hebt doorgenomen, vraagt u de groep om in duo's dit met elkaar te oefenen.

Het is aan te raden het schema voor uzelf vooraf eens door te nemen! Hieronder volgt een voorbeeld.

Uitleg	Tekening
<p>God heeft ons geschapen en wil een relatie met ons. <i>(Schrijf "Wij" aan één kant en "God" aan de andere kant)</i></p>	
<p>Maar wij kwamen in opstand tegen Hem en maakten die relatie kapot. <i>(Trek lijnen om de beide woorden, zodat ze 'muren' vormen aan weerszijden van een kloof, die ons van God scheidt)</i></p>	
<p>De meeste mensen proberen allerlei dingen om uit eigen kracht toch weer bij God te komen, maar dat werkt niet. <i>(Teken pijlen over de rand van de 'wij'-kloof. Die laten onze vergeefse pogingen zien om God te bereiken. Schrijf eventueel Rom. 3:23 naast de pijl)</i></p>	

Daar komt bij dat er een straf staat op de zonden die wij hebben begaan. Die straf is de dood.

(Schrijf het woord "dood" op de bodem van de kloof. Schrijf eventueel Rom. 6:23 naast het woord "dood")

Maar God deed voor ons wat wij niet konden. Hij bouwde een brug die naar Hemzelf leidt.

(Tekent een kruis dat beide zijden van de kloof met elkaar verbindt. Schrijf eventueel 1 Petr. 3:1 naast het kruis)

En Hij deed dat door voor ons de doodstraf te dragen, toen Hij stierf aan het kruis. Hij stierf in onze plaats.

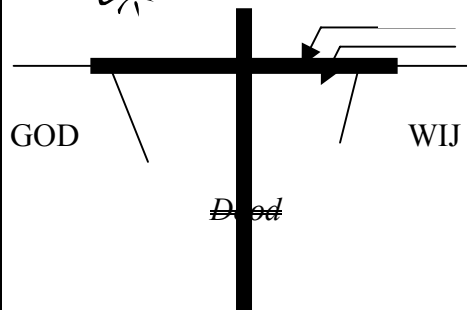
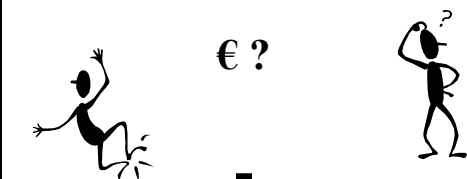
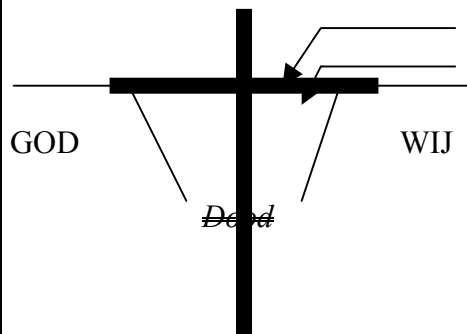
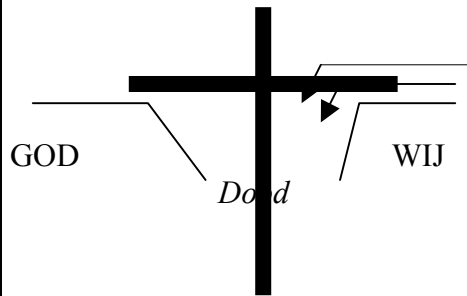
(Zet strepen door het woord "dood")

Het is niet genoeg dit te weten. Je moet erkennen dat je in je leven geen rekening hebt gehouden met God. Spreek uit dat je Zijn vergeving en leiding nodig hebt.

(Tekent een figuurtje aan onze kant van de kloof. Dan een pijl naar de overkant en vervolgens een figuurtje aan Gods kant van de kloof. Schrijf er eventueel bij: Joh. 1:12)

Wanneer je dit van harte uitspreekt, houdt God Zijn belofte en Hij vergeeft je, ook al ervaar je dat misschien niet direct. Je mag dan in een nieuwe relatie staan tegenover God en je medemensen. Maar dit kost ook wat: het is niet altijd gemakkelijk om als christen te leven!

(Zet midden boven de kloof een € met een vraagteken als een symbool van 'kosten')

<p>Afsluitende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoe denk je hierover? • Waar denk je dat je zelf staat? • Zijn er misschien redenen waardoor je nog niet over de brug bent? 	
--	--

5.5. Bruggen bouwen naar je omgeving

Deze opdracht wil de catechisanten kennis geven van allerlei mogelijkheden die er zijn om persoonlijk en als kerk contacten te leggen met je omgeving.

Zij denken in de eerste plaats na over bruggen die zij in hun persoonlijk leven kunnen slaan naar anderen. Daarbij denken zij (opnieuw) na over hun 'netwerk'.

Daarna gaat het over bruggen die je als kerk kunt leggen. Hierbij is uw inbreng ook erg belangrijk, want u zult waarschijnlijk het een en ander weten over allerlei contacten die de kerk heeft via randkerkelijken, doopgesprekken, rouw- en trouwdiensten, pastorale contacten en dergelijke.

Voor alle duidelijkheid: het gaat er hier in de eerste plaats om dat we dichterbij de mensen komen. Steeds weer blijkt in evangelisatie en zending dat een kerk die onder de mensen wil zijn, ruimte krijgt om te getuigen van haar Heiland. De Here Jezus zei tegen Zijn discipelen eerst: "Ga dan heen" en vervolgens "Maakt discipelen" (Mat. 28:18-20).

Als uitgangspunt bij deze opdracht zou u 1 Korinthiërs 9:19-23 kunnen gebruiken. Daar wordt duidelijk dat Paulus als zendeling wil beginnen in de situatie waar de ander is. Dat is 'bruggen bouwen': contacten leggen met het doel anderen te winnen.

Belangrijk is dat u de catechisanten niet ontmoedigt met opmerkingen als 'Dat is al zo vaak geprobeerd'. Als u denkt dat een bepaald idee niet goed is, dient u te proberen op een positieve manier te reageren en de catechisanten te helpen om te zoeken naar andere manieren.

Verdere informatie vindt u op het vel Verdieping 5.

Als u deze opdracht wilt verrijken, kunt u evangelisatiematerialen opvragen bij instanties als de IZB en DTEG (voor adressen, zie par. 6.1). Bureau Evangelisatie van de CGK kan u adviseren over allerlei materialen, maar verkoopt zelf alleen de materialen die 'in eigen beheer' zijn geproduceerd. Dit i.v.m. de beschikbare capaciteit.

Verdieping (werkvellen)

Verdieping 1a

Opdracht en getuigenis

Matteüs 9:35-10:8

1. Waarom zou je volgens dit gedeelte evangeliseren (9:36-37)?
2. Voel jij dezelfde bewogenheid met andere mensen?
 - a. zo ja, waar komt die bewogenheid vandaan?
 - b. zo nee, wat zijn de oorzaken van dit gebrek aan bewogenheid?

3. Lees het volgende verhaaltje:

“Een ongelovige kwam eens een christen tegen. Hij zei: “Ik weet zeker dat u niet in uw godsdienst gelooft.” “Waarom niet?”, vroeg de christen. “Omdat”, zei de ander, “u me jarenlang bent tegengekomen als ik van huis naar de zaak op weg was. U gelooft toch dat er een hel is, waar de zielen van mensen in worden geworpen?” “Jazeker”, zei de christen. “En u gelooft dat, tenzij ik in Christus geloof, ik daarheen word gestuurd?” “Ja.” “Ik weet zeker dat u er niet in gelooft. Als dat wel zo was, moet u wel een heel onmenselijke ellendeling zijn om me elke dag tegen te komen en daar nooit over te vertellen of me ervoor te waarschuwen.”

Wat vind je van dit verhaaltje?

4. Hoe kunnen we leren te kijken met de ogen van Jezus? Hoe kunnen we geraakt worden door de (geestelijke) nood van mensen om ons heen?
5. Schrijf 5-10 regels op waarom het volgens dit bijbelgedeelte belangrijk is om te evangeliseren.

“Evangeliseren is belangrijk, want ...

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Verdieping 1b

Opdracht en getuigenis

Matteüs 28:16-20

1. Waarom heet vers 19 wel “De Grote Opdracht”?
2. In vers 17 staat “doch sommigen twijfelden”. Toch krijgen ook zij de opdracht.
 - a. wat zegt dit over ons evangelisatiewerk?
 - b. ervaar je dit als een bemoediging of juist als een benauwend iets?
3. Wat betekent het voor ons evangelisatiewerk dat Jezus alle macht heeft in hemel en op aarde (vers 18)? Ken je voorbeelden daarvan uit je eigen ervaring?
4. Schrijf in 5-10 regels op waarom je volgens dit gedeelte zou moeten evangeliseren.

“Evangeliseren is belangrijk, want ...

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Verdieping 1c

Opdracht en getuigenis

Handelingen 1:4-8

1. Wat is volgens dit bijbelgedeelte de reden dat evangelisatie belangrijk is?
2. Wat is de betekenis van de heilige Geest in de evangelisatie? Noem drie dingen:
 -
 -
 -
3. Jezus maakt een tegenstelling tussen “het is niet uw zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft” (vers 7) en “gij zult Mijn getuigen zijn” (vers 8). Wat zegt dit bijvoorbeeld over de mening dat evangeliseren zinloos is, want de uitverkorenen komen toch wel in de hemel?
4. Wat betekent de volgorde van plaatsnamen (van dichtbij huis tot over de hele wereld) voor ons evangelisatiewerk? Leg je antwoord uit.
5. Schrijf in 5-10 regels op waarom evangelisatie volgens dit bijbelgedeelte belangrijk is. Vertel daarbij iets over de kracht van waaruit evangelisatie moet gebeuren en de strategie die de apostelen moesten volgen.

“Evangelisatie is belangrijk, want ...

-
-
-
-
-
-

Verdieping 2

Ontdek je stijl

Hieronder is een vragenlijst opgenomen. Als je die invult, zie je welke evangelisatie-stijl bij je past.

☞ De vijf evangelisatiestijlen waarop deze vragenlijst is gebaseerd, zijn:

- De confronterende stijl (vergelijk 2 Timoteüs 4:2)
- De intellectuele stijl (vergelijk 2 Corinthe 10:5)
- De getuigende stijl (vergelijk 1 Johannes 1:3)
- De uitnodigende stijl (vergelijk Lucas 14:23)
- De dienende stijl (vergelijk Handelingen 9:36)

De test werkt als volgt:

A. Geef bij de volgende 36 uitspraken aan in hoeverre ze voor jou gelden. Doe dit door middel van de volgende schaal:

- 3 = helemaal
- 2 = min of meer
- 1 = weinig
- 0 = helemaal niet

B. Breng je antwoorden over naar de tabel onderaan de vragenlijst en tel de kolommen op.

1. (...) In gesprekken ga ik recht op mijn doel af, zonder inleiding, zonder “om de hete brij heen te draaien”.
2. (...) Ik vind het moeilijk om de deur van (christelijke) boekwinkels of bibliotheken achter me dicht te trekken, zonder een stapel boeken over het geloof of over maatschappelijke kwesties mee te nemen.
3. (...) Ik vertel vaak over mijn persoonlijke ervaringen om mijn standpunten duidelijk te maken.
4. (...) Ik betrek graag andere mensen bij mijn activiteiten.

5. (...) Ik zie nood in levens van mensen, die anderen niet zien.
6. (...) Als dat nodig is, schrik ik er niet voor terug iemand duidelijk te zeggen waar het op staat.
7. (...) Ik wil altijd graag het fijne van de zaak weten en neig ertoe alles te analyseren.
8. (...) Ik kruip vaak in de huid van anderen en zeg dan bijvoorbeeld: “Ik dacht er vroeger ook zo over” of “Zo voelde ik dat vroeger ook aan”.
9. (...) Om eerlijk te zijn, zelfs als ik de antwoorden weet, heb ik liever dat iemand “met meer verstand van zaken” het christelijk geloof aan mijn vrienden uitlegt.
10. (...) Het geeft me veel voldoening anderen te helpen. Het liefst onopvallend.
11. (...) Ik vind het niet moeilijk mijn vrienden met de waarheid te confronteren, zelfs als daardoor relaties bekoelen.
12. (...) Van nature richt ik me in gesprekken op die punten die iemands geestelijke ontwikkeling hinderen.
13. (...) Wanneer ik mensen vertel hoe ik zelf tot geloof ben gekomen, dan merk ik dat ze belangstellend luisteren.
14. (...) Ik ga graag naar bijeenkomsten of concerten waar ik niet-kerkelijke vrienden mee naar toe kan nemen.
15. (...) Omdat ik mezelf niet zo’n prater vind, laat ik iemand liever door mijn daden zien dat ik om hem geef, dan door mijn woorden.
16. (...) Ik geloof dat echte liefde vaak betekent dat je iemand de waarheid moet zeggen, ook al doet dat pijn.
17. (...) Ik voel me in m’n element bij discussie en debatten over hete hangijzers.
18. (...) Ik durf mensen wel te vertellen over mijn falen, maar ook over wat me goed afgaat.
19. (...) Als onze gemeente speciale kerkdiensten of bijeenkomsten voor belangstellenden zou organiseren, dan vind ik het leuk om mijn kennissen en vrienden daar mee naar toe te nemen.
20. (...) Ik heb ontdekt dat, als mensen niet graag over geestelijke zaken praten, mijn manier van leven als christen hen soms meer open maakt.
21. (...) Een lijfspreuk die bij mij zou passen, is: “Baat het niet, dan schaadt het niet – maar doe in ieder geval wat!”.
22. (...) Het hindert me als mensen slechte argumenten gebruiken of onlogisch redeneren.

23. (...) Mensen blijken het leuk te vinden verhalen te horen over dingen die in mijn leven gebeurd zijn.
24. (...) Ik vraag me voortdurend af van welke evangelisatie-evenementen, boeken enz. de mensen die ik ken zullen genieten. En hoe ik ze daar het beste mee in contact kan brengen.
25. (...) Ik help liever iemand praktisch in Christus' naam, dan een heel gesprek over het geloof te voeren.
26. (...) Soms raak ik in problemen, omdat ik de nodige vriendelijkheid en gevoeligheid mis, als ik met anderen praat.
27. (...) Ik wil graag weten wat de achterliggende gedachten van iemands mening zijn.
28. (...) Ik verbaas me er nog steeds over hoe God mij tot het geloof in Hem heeft gebracht en ik wil daar graag over vertellen.
29. (...) Ik vind het geweldig, als ik een gast kan meenemen naar een evangelisatie-activiteit van de gemeente.
30. (...) Ik houd me liever bezig met de praktijk en met actie, dan met filosofieën en ideeën.

	Confronte- rend	Intellectueel	Getuigend	Uitnodigend	Dienend
	1	2	3	4	5
	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30
Totaal					

Verdieping 3

Aan het werk

Op dit vel vind je een aantal mogelijkheden om aan het werk te gaan met evangelisatie. Als je zelf andere ideeën hebt, is dat waarschijnlijk prima. Overleg het even met je dominee (of wie jou catechisatie geeft).

Denk nog eens aan wat de Here Jezus zei tegen de discipelen, na de voetwassing: "Zo gij deze dingen weet, zalig zijt gij als gij ze doet" (Joh. 13:17).

Weten is mooi, doen is beter...

1. Inventariseer bij de evangelisatiecommissie welke behoefte er is aan toerusting voor evangelisatie in de gemeente.
2. Draai een avond mee met de Alpha-cursus (of een andere evangeliserende cursus in je gemeente) en schrijf daarvan een verslagje.
3. Hetzelfde, met een andere evangelisatie-activiteit (bijv. de vakantiebijbelclub).
4. Ontwerp samen een mooie folder voor gasten in onze kerkdiensten. Adviezen daarover kun je vinden in de brochure *De gemeente present* (Brochures van Deputaten Evangelisatie, 2), Veenendaal 2000.
5. Organiseer een gemeenteavond op het terrein van evangelisatie. Zorg voor een spreker, voor goede werkvormen, voor een mooie boekentafel enz.
6. Ga na bij andere kerken in de woonplaats welke evangelisatie-activiteiten zij ondernemen en schrijf voor de evangelisatiecommissie een verslagje, zodat zij kunnen zien met wie en op welke gebieden samenwerking mogelijk is.
7. Houd een kleine enquête-actie in de buurt van de kerk, gericht op niet-kerkelijken (enquêtevragen en adviezen zijn te verkrijgen bij het Bureau Evangelisatie).
8. Interview een moslim (adviezen bij Bureau Evangelisatie).

Als je je tot één van deze ideeën aangetrokken voelt, kun je het volgende doen:

- breng het in gebed;
- bespreek het eens met de rest van de groep en met de dominee (of wie jou catechisatie geeft);
- neem samen een besluit;
- als je je werkelijk geroepen voelt en je kunt geen andere mensen mee krijgen, onderneem dan zelf actie. Wees echter altijd zo bescheiden om van anderen te willen leren en goed te luisteren naar hun adviezen!

Werkvel 4

Een manier om je geloof uit te leggen

Stel dat je gelegenheid krijgt om iets uit te leggen over het Evangelie. Dan kun je natuurlijk een lang verhaal vertellen (en soms kan dat ook), maar het is ook mogelijk om het op een andere manier te doen. Bijvoorbeeld met een aantal tekeningetjes. Je zit bij elkaar, neemt een envelop en tekent op de achterkant. Ondertussen vertel je er iets bij.

Aan de linkerkant staat de tekst die jij kunt vertellen. Aan de rechterkant staan de tekeningetjes die je maakt.

Uitleg	Tekening
<p>God heeft ons geschapen en wil een relatie met ons. <i>(Schrijf "Wij" aan één kant en "God" aan de andere kant)</i></p> <p>Maar wij kwamen in opstand tegen Hem en maakten die relatie kapot. <i>(Trek lijnen om de beide woorden, zodat ze 'muren' vormen aan weerszijden van een kloof, die ons van God scheidt)</i></p> <p>De meeste mensen proberen allerlei dingen om uit eigen kracht toch weer bij God te komen, maar dat werkt niet. <i>(Teken pijlen over de rand van de 'wij'-kloof. Die laten onze vergeefse pogingen zien om God te bereiken. Schrijf eventueel Rom. 3:23 naast de pijl)</i></p> <p>Daar komt bij dat er een straf staat op de zonden die wij hebben begaan. Die straf is de dood. <i>(Schrijf het woord "dood" op de bodem van de kloof. Schrijf eventueel Rom. 6:23 naast het woord "dood")</i></p>	

Maar God deed voor ons wat wij niet konden.
Hij bouwde een brug die naar Hemzelf leidt.
(Tekent een kruis dat beide zijden van de kloof met elkaar verbindt. Schrijf eventueel 1 Petr. 3:1 naast het kruis)

En Hij deed dat door voor ons de doodstraf te dragen, toen Hij stierf aan het kruis. Hij stierf in onze plaats.
(Zet strepen door het woord "dood")

Het is niet genoeg dit te weten. Je moet erkennen dat je in je leven geen rekening hebt gehouden met God. Spreek uit dat je Zijn vergeving en leiding nodig hebt.
(Tekent een figuurtje aan onze kant van de kloof. Dan een pijl naar de overkant en vervolgens een figuurtje aan Gods kant van de kloof. Schrijf er eventueel bij: Joh. 1:12)

Wanneer je dit van harte uitspreekt, houdt God Zijn belofte en Hij vergeeft je, ook al ervaar je dat misschien niet direct. Je mag dan in een nieuwe relatie staan tegenover God en je medemensen. Maar dit kost ook wat: het is niet altijd gemakkelijk om als christen te leven!

(Zet midden boven de kloof een f of een € met een vraagteken als een symbool van 'kosten')

Afsluitende vragen:

- Hoe denk je hierover?
- Waar denk je dat je zelf staat?
- Zijn er misschien redenen waardoor je nog niet over de brug bent?

Verdieping 5

Bruggen bouwen naar je omgeving

In de afgelopen lessen heb je veel nagedacht over de mensen om je heen. Als het goed is heb je op z'n minst voor hen gebeden (zo niet: het is nooit te laat om nu te beginnen!). Misschien heb je geprobeerd hen van dienst te zijn op allerlei praktische manieren.

In deze opdracht gaan we erover nadenken hoe we mensen in onze omgeving kunnen bereiken met het Evangelie. We doen dat op twee manieren:

- eerst kijken we naar onze eigen directe omgeving (vrienden, klasgenoten, collega's, familie enz.);
- dan kijken we naar activiteiten die we als kerk kunnen organiseren voor groepen mensen in onze omgeving.

Het is goed om eerst samen 1 Corintiërs 9:19-23 te lezen en erbij stil te staan hoe Paulus probeerde dicht bij de mensen te komen. Zo wilde hij het Evangelie aan hen brengen.

Wat kunnen wij leren van Paulus?

Daarna gaan we het volgende doen:

1. Lees de onderstaande mogelijkheden om je directe omgeving te bereiken met het Evangelie. Kruis die mogelijkheden aan, waarvan je denkt dat je ze zou kunnen gebruiken. Als je nog andere ideeën of ervaringen hebt: schrijf ze erbij!

- leen een boek uit
- leen een cassette of video uit
- geef iemand een Bijbel of een folder over het geloof
- help iemand (bijv. kinderen uit school halen of naar school brengen, oppassen, boodschappen enz.)
- nodig iemand uit voor een kerkdienst (misschien een bijzondere kerkdienst)
- nodig iemand uit voor een evangelisatie-activiteit (bijv. een cursus over het geloof)
- nodig iemand uit voor een kerk-activiteit (bijv. een gezellige gemeentedag, een sportdag of een jeugdverenigingsavond)
- begin een gesprek over het Evangelie
- ...

2. Ga nu in groepjes van drie of vier zitten en vergelijk je mogelijkheden. Kun je elkaar nog tips geven? Praat er met elkaar over wat je zou kunnen doen wanneer iemand je naar je geloof vraagt.
3. Bekijk nu de volgende dingen die je als kerk kunt organiseren om bruggen te slaan naar mensen in de omgeving. Kruis die activiteiten aan waarvan je denkt dat mensen er interesse in kunnen hebben. Als je nog andere weet, zet ze er gerust bij!
 - open dag voor de buurt
 - gastendienst
 - barbecue
 - evangelisatiecursus
 - open discussieavond over belangrijke thema's
 - koffie-ochtenden
 - inloophuis
 - kamp voor jongeren
 - opvoedingscursus voor ouders
 - huiswerkbegeleiding aanbieden
 - goede informatiefolder van de kerk
 - ...
4. Bespreek weer in groepjes van drie of vier de mogelijkheden waartoe jullie je het meest voelen aangetrokken. Heb je nog tips voor elkaar? Is er misschien iets waar jullie mee zouden willen beginnen?

Eventueel zou je tijdens deze les materialen kunnen bekijken die vaak gebruikt worden in evangelisatiewerk. Maar bedenk wel: om te kunnen evangeliseren, moeten we eerst bij de mensen zijn!

6. Informatie

6.1. Adressen van organisaties

Bureau Evangelisatie (Deputaten Evangelisatie CGK)
Postbus 334
3900 AH Veenendaal
0318-582364
evangelisatie@cgk.nl
www.cgk.nl/evangelisatie

Deputaten Toerusting Evangeliserende Gemeente (DTEG, Geref. Vrijg.)
Postbus 499
8000 AL Zwolle
038-4270430
info@dteg.nl
www.missionair.nl

Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten
G. Baan
Anne Frankstraat 4
2162 JP Lisse
0252-424544
gbaan@filtnet.nl

Hervormde Bond voor Inwendige Zending op g.g. (IZB)
Joh. van Oldenbarneveltlaan 10
3818 HB Amersfoort
033-4611949
secretariaat@izb.nl
www.izb.nl

6.2. Literatuur

Hier volgen wat interessante publicaties over evangelisatie en missionair gemeente-zijn, met een korte toelichting. Vooral studies met een praktijkaccent worden hier genoemd.

W. Dekker, P. J. Visser e.a., *Om de verstaanbaarheid: Over bijbel, geloof en kerk in een postmoderne samenleving*, Zoetermeer 2002. Een bundel met artikelen over evangelisatie en missionair gemeente-zijn. Biedt veel inhoud, die varieert van sterk theologisch tot praktijkgericht.

Rebecca Manley-Pippert, *Het zoutvat uit... de wereld in*, Vaassen 2000. Boeiend en lichtvoetig geschreven boek, zowel over de theorie als de praktijk van evangelisatie. Pippert put uit een rijke ervaring.

Stefan Paas, *Jezus als Heer in een plat land: Op zoek naar een Nederlands evangelie*, Zoetermeer 2001. Een theologisch boek met een praktische inzet. Geschikt voor fundamentele bezinning.

Stefan Paas, *Thuiskomen: Gesprekken met toetreders* (Brochures van Deputaten Evangelisatie CGK, 4), Veenendaal 2003. Tien interviews met mensen die recent vanuit de wereld zijn togetreden tot een CGK. Boeiende en ontroerende verhalen.

Peter Scheele, *Visserlatijn: Handboek voor evangelisatie*, Amsterdam 1996. Zeer concreet en met veel voorbeelden. Uit de praktijk geboren en geschreven in de taal van jongeren. Soms nogal scherp.

Theo Visser, *Open vensters: Handreiking voor evangelisatie*, uitgave In de Rechte Straat, 1998. Een enthousiast en praktisch boek over evangelisatie in allerlei vormen.